

༡། ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མདོར་བསྡུས་ཉི་པར་མཁོ་བ་དངོས་གྲུབ་
སྤང་ཚིའི་ཟིལ་མངར་བཞུགས་སོ། །

ལགས་འོན་དེ་ལམ་གྱི་སྐབས་འདི་ཉིད་དུ་ཟབ་མོ་ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བགྲིས་པ་ནི་
བསོད་ནམས་དང་འོ་མཚོར་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལགས་ཤིང་། དེ་ལ་ཚོགས་གྱི་དོ་བོ། དེ་
ས་ཚོག་ དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བགྲི་བའི་ཐབས། བགྲིས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའི་རིམ་པ་
ལས། དང་པོ་དེ་བཞི། ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྗེགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་དང་སྐྱ་མ་
མཚེད་ལྷུ་མ་རྣམས་གྱི་དབྱེས་པ་སྐོང་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། དེས་ཚོག་ནི།
ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་གཞུགས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བོད་གྱི་སྐད་དུ་ཚོགས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་
གྱི་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཡོན་བཟའ་བཏུང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཚོགས་པར་བཤམས་པས་ན་
ཚོགས་ཤེས་བྱའོ། །དབྱེ་བ་ནི། ཕྱི་ནང་གསལ་བ་དེ་ལོན་ཉིད་ལས། ཕྱི་ལྟར་ན་དབང་
ཆེན་གསལ་བ་གཞིའི་ཚོགས་སྟོན་དུ་གྲིང་བཞི་རི་རབ་ལོ་མཚོ་དང་བཅས་པ་ཚོགས་གྱི་ཡོ་
བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བཀོད་ཅིང་། བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་ཚོགས་གྱི་རྒྱན་
དུ་ཡོ་ནས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་སྤང་སྟོན་རང་བྱུང་ཕྱིའི་ཚོགས་མཚོན་ཆ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡི་
དམ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ལ་རང་བྱུང་རང་བབས་ཆེན་པོར་འབྲུལ་བ་ནི་ཕྱིའི་ཚོགས། བྱང་
ལྟར་ན། ཐབས་གྱི་རྗེས་བཟའ་བའི་རིགས་གྱུར་ཐམས་ཅད་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་རྗེས་བཏུང་
བའི་རིགས་གྱུར་ཐམས་ཅད་དང་། གཉིས་མེད་གྱི་རྗེས་བཅའ་བའི་རིགས་གྱུར་ལ་སོགས་པ་
མདོར་ན་འདོད་ཡོན་གྱི་ལོངས་སྟོན་ཅི་འགྲོར་ཐམས་ཅད་མཚོན་པའི་ཡོ་བྱེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ནི་ནང་གི་ཚོགས། གསལ་བ་ལྟར་ན། རང་ལུས་ལྷགས་པའི་ཚོགས་སྟོན་དུ་ཤུགས་
དབང་པོ་དོན་སྟོང་དང་བཅས་པའི་སྤང་སྟོན་པོ་འདི་ཉིད་ཡོ་ཤེས་གྱི་བདུད་རླིང་གི་རྒྱས་བརྒྱབས་ཏེ་
འབྲུལ་བ་ནི་གསལ་བའི་ཚོགས། དེ་ལོན་ཉིད་དུ། རང་རིག་སྟོན་བྲལ་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷང་

བྲལ་བ་ཀུན་ཀྱི་ཡངས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྡེ་དུ་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་དབང་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་འབྱུངས་ལྟར་དུ་འགྲུབ་པ་བཟང་བཅས་ཀྱི་རྟོག་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཀྱང་པའི་རོལ་རྩལ་ལ་ཐུབ་དག་
རང་རིག་རང་ཤེས་རང་གྲོལ་གྱི་ཚོགས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སེམས་ནས། གཏོད་མའི་གནས་
ལྷགས་ཀྱི་རང་དུ་འབྱུངས་བྱ་འབྱུངས་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་ཡིན་ལྷགས་རང་རོལ་པ་ནི་དེ་ལོ་ན་
ཉིད་ཡང་དག་དོན་གྱི་ཚོགས་མཚན་དོ། །མདོར་ན་སྣང་གི་དུས་ལ་སྣང་བཅུད་ཐམས་ཅད་
ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་
དབྱེ་བ་རྟོགས་པས། བད་གི་ཚོགས་མཚན་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟར་བཞིན་པའི་ཐབས་སམ་ཚུལ་ནི།
སྤྱིར་གཞུགས་སྤྱི་དོ་རིག་བྱ་ལ་སོགས་འདོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་
མེད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཟའ་བ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བཏུང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་སོགས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་ཚད་ཇི་ལྟར་འབྱོར་བ་ལེགས་པར་བཤམས་
ཤིང་། ཡེ་ཤེས་རྣམ་རོལ་གྱི་མེ་རླུང་འཕྲི་ལྷུང་ཡི་གསུམ་འཕྲོས་པས་ཀུན་རྗེ་བའ་འབྲུལ་སྣང་ཉེས་
ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །ལྟ་སྤྱི་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་སྣང་འབྲུག་གསུམ་ཙོ་
ཙུལ་རྩེ་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་བདེ་ཆེན་ཐག་མེད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཡིད་བཞིན་འདོད་འབྱུང་གི་གཏོར་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་ཉིད་ཡུལ་གོང་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་མཚན་པའི་
དངོས་པོར་ལུལ། ཚོས་སྤྱོད་ས་སྤྱང་མ་རྣམས་ལ་ཅི་འདོད་ཀྱི་བསྐྱང་རྗེས་སུ་བསྟོ། མཚན་
དང་ལུམ་དུལ་ཐམས་ཅད་དངོས་གྲུབ་དམ་རྗེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རོལ། ཞིང་སྤྱོད་མཁའ་འགྲོའི་
ཚོགས་ལ་བཀའི་སམ་པ་བཀྱི་ཚུལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་ཡུལ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་སོ་སོར་གང་ལ་
གང་འཚོམ་པར་མཚན་སྤྲིན་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཚོ་ཡང་རྣམ་སེམས་ཁེ་བྲགས་ལོ་འདོད་སེར་
སྤྱི་དོ་དོགས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་ཉིང་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་རོལ་གྱི་རང་ནས་
དག་སྣང་མོས་གྲུས་སྤིང་ཇེ་ལྷན་ཞིང་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུངས། ཚོགས་
ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཀྱང་། འབྱོར་པའི་ཚོན་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་གྱུར་ཉེ་ཅོག་ཐམས་ཅད་འཕང་
སེམས་ཞེན་ཆགས་བྲལ་བས་ཅི་ཡོད་ཚོགས་སུ་བཤམས། མ་འབྱོར་པའི་ཚོན་ཚུལ་འདྲ་བུ་
ཞིང་། ལྷག་བསམ་གྱི་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཁ་བསྐྱར་ཤེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཚོགས་མཚན་དུ་མ་གྱུར་པ་རྩལ་ཅོམ་ཡང་མེད་པས་ཅིར་སྣང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་རོལ་ཆེན་པོའི་
རང་དུ་སྤྱོད། རང་ཉིད་བཟའ་བཏུང་གི་རིགས་གང་ལ་སྤྱོད་ཚོའང་། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་ཀྱི་

འཁོར་ལོར་དམིགས་ཏེ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་ཅིང་། གནས་པ་རྩ་དང་གཡོ་བ་རྒྱུད་བཞེད་པ་བྱུང་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལུགས་གནས་རྒྱུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་ལ་སོགས་པར་ཡེ་ཅས་རང་བྱུང་དུ་མཚིས་ཤིང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་མཐའ་དག་ནང་དུ་རྗེ་རྗེས་ལྷུག་གི་སྤྱི་རོལ་སོགས་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་དེ་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་རྗེས་ལྷུག་ལམ་ཡུམ་ལ་སོགས་ཆམས་ཀྱང་ནང་དུ་རྩ་རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྩལ་དུ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པར་རྒྱུད་སྤྱི་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་ཕྱིར། རང་དུ་ཉིང་འཛིན་རྣམས་འགྱོར་དང་ལྷུན་པས་ཚོགས་ཀྱི་མཚེད་པ་ལན་གཅིག་བྱས་ན་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ཚེན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་འགྲོའི་འདུ་བ་ཀུན་ལ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དུས་གཅིག་ཏུ་བགྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅིང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་ཐེག་མཚོག་རྗེས་པ་ཚེན་པོ་ལྟར་ན་ཅོད་འོད་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་རྒྱས་ཞིབ་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་གྲུང་པ་དུང་ཁང་གི་ནང་དུ་ཁོ་བོ་འགྲུབ་འཐུང་ལྟ་བུ་རྩ་བརྒྱད། མགྲིན་པ་རྩའི་བྲ་བ་ན་རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོའི་ལྷ་ཚོགས། གནས་དུག་རྩའི་འཁོར་ལོ་དུ་བཅོམ་ལྷན་ཐུབ་པ་རིགས་དུག་ལ་སོགས་ཞི་ཁོའི་ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལུས་གནད་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། གནས་ཡང་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཤེ་ཤེ་ན་ཡང་མཁའ་འགྲོ་བྱེད་འཐུང་སྤྱི་ཐོ་བྲང་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ན། དེ་སྤྱིར་བཟའ་བཏུང་ཚོགས་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། མདོར་བསྟན། བཤམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་འཁོར་གྲུ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་ཚེས་སྤྱིངས་མཚེད་ལུམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་འབུལ། སྤྱི་ལུས་ལུང་པོའི་ཚོགས་འཁོར་ཉིང་འཛིན་གནད་དང་ལྷན་པས་སྤྱང་སྤྱི་དུ་ལྷ་འདྲེ་ལ་སོགས་མཚེད་སྤྱི་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གོང་འོག་བར་མ་རྣམས་ལ་བྱེད་གཞུང་འབུལ། བཟའ་བཏུང་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་འཁོར་ལོག་འཚོ་དཀོར་སྤྱི་ག་དང་མ་འདྲེས་པ་སྤང་ཁམས་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འབྲུག་པར་དུ་འབུལ། ཅིར་སྤྱང་ཚེས་ཉིད་གྱི་ཚོགས་འཁོར་རང་ཤམ་རང་གྲོལ་གྱི་རང་ནས་ཡོངས་འཐུག་གཉིས་འཛིན་དང་བྲལ་ཞིང་དགག་སྤྱི་བ་རྒྱང་དོར་ལས་འདས་པ་རང་རིག་ཀ་དག་གི་རང་དུ་དོན་དམ་པར་འབུལ་བ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པའོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་ཚོགས་ཀྱི་མཚེད་པ་བགྲིས་པའི་དགོས་ཚེད་དང་ཕན་ཡོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཐེག་པའི་མཐར་ཐུག་རྗེས་པ་རང་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལས། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚོར་བས་སྤྱི་དཔག་

མེད་སྒྲིབ་པ་ནམས། ཞི་ཁྲོའི་སྐུན་སྒྲར་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་བྱང་། ཚོར་བས་ཕྱི་མ་གནས་
 བྱི་གར་སྐྱེས་ཀྱང་། ཡོ་བྱད་རྒྱུ་བ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། རྟག་ཏུ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བར་འགྱུར། རིན་ཚེན་ཞོར་དང་འབྲུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། རྩམ་དང་ཡོ་བྱད་ལྡན་
 པའི་སྐྱེས་བུར་འགྱུར། ཅེས་གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རྗེ་བས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་
 འདི་རྣམས་ཐོབ། བར་དོར་དང་སྤང་ཡེ་ཤེས་དག་མཐོང་བས། རྗེ་ལ་གོ་ལ་ནས་མི་འགྱུར་
 ས་ལ་གནས། སྐྱུ་ལ་བ་སྟོང་ག་སྐུ་མ་གང་བས་འགྲོ་དོན་བྱེད། རྗེ་ལྟ་བུ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
 པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་མདོར་ན་ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཕན་ཡོན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་
 དོ། ། རྗེ་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་སྤོན་ལས་འགྲུབ། དམ་ཚིག་ཉམས་ཚག་ཐམས་ཅད་
 གསེར་རྒྱན། ལྷ་དང་སྐྱེས་དམ་ཅན་མཆེད་ལྷུ་གྱི་དབྱེས་བ་སྟོང་། མི་མཐུན་རྒྱུན་དན་
 བར་ཆད་སེལ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྗེ་གས། མཚོག་
 དང་ཐུན་མོང་གི་དོས་གྲུབ་ཅིག་ཆར་དུ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཞེད་
 ལས་འདས་བ་ཐོབ་ཅིང་། གསང་སྔགས་སྐྱེས་མེད་དེ་རྗེ་ཐེག་པའི་བྱུང་བར་གྱི་ཐབ་གནད་ཆ་རྒྱུན་
 འབྲོངས་ལག་ལོན་མེད་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བརྩོན་པར་མཛོད་འཚེལ།
 ཚོགས་གྱི་རྣམ་པའི་མདོར་བསྐྱེས་འདི། རབ་མཛེས་ཀུ་རའི་གོས་འཚང་བའི། རིག་སྔགས་འཛིན་པ་དཀའ་པོ་བ་
 ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་འཛིན་དེས་བསྐྱེས་འོར། བཀོད་འདིས་འགྲོ་ལ་ཕན་འགྲུབ་ཤོག། རྗེ་ལས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་
 གྱི་འདུ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་ཚོགས་འཁོར་གྱི་བཞི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་སྤེལ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་དག་སྤོ་བར་རུས་མོད་ཀྱང་།
 དེང་སང་བསྐྱེད་སྤྱོད་མའི་མཐའ་ལ་ཆེས་ཆེར་ཐུག་པའི་རང་རྒྱལ་འདིས། དེ་ལྟ་བུའི་རུས་ལྡན་གྱི་གཙོ་ཆེར་རྒྱལ་
 ལྡན་དཀོན་ཆོ་འདིར་བཤད་ཀྱང་དལ་བ་དོན་མེད་ལས་མི་འགྱུར་བས་ཤེ་ཞིག་འདི་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་པར་སེམས་སོ། དགེ་
 ལོ། དགེ་ལོ། དགེ་ལོ།